

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	447607
Uw kenmerk:	-	Contact:	C. Kolf
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-451286
		E-mailadres:	k.kolf@bar-organisatie.nl
		Datum:	21 januari 2022

Betreft: Raadsinformatiebrief decembercirculaire gemeentefonds 2021

Geachte raadsleden,

In deze brief gaan we in op de mutaties uit de decembercirculaire 2021 van het gemeentefonds volgend uit de Najaarsnota van het Rijk en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien voor onze gemeente.

Doorgaans heeft de decembercirculaire een beperkte strekking, het gaat dan primair om onderwerpen die vóór het einde van het jaar geregeld dienen te zijn met het oog op de jaarafsluiting door het Rijk en bij gemeenten. Bij wijze van uitzondering bevat deze circulaire ook enkele positieve (taak)mutaties voor de uitkeringsjaren 2022 en verder. Voor Ridderkerk betekent dit een totaal voordeel van € 682.000 in 2021. Meerjarig pakt een en ander structureel voordelig uit, voor 2022 € 588.000 en daarna vanaf 2023 afgerond ruim € 400.000.

Belangrijkste mutatie betreft het vanaf 2021 ontvangen van middelen t/m 2027 om de dienstverlening aan alle mensen binnen onze gemeente te verbeteren in reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). Voor 2021 is dat een bedrag van bij elkaar € 270.000 (punten 5 t/m 8) en daarna vanaf 2022 t/m 2027 afgerond € 200.000.

Vanaf 2022 ontvangen we compensatie voor komende loonkostenstijgingen in het zorgdomein (afgerond € 220.000, zie de punten 3 en 4).

De éénmalige aanvullende coronasteun in 2021 bedraagt € 278.000 (punten 10 t/m 14). Dit bedrag wordt verantwoord bij de Jaarrekening 2021. Tegenover deze extra inkomsten staan de lasten die in dat jaar al zijn gemaakt om burgers en instellingen actief te ondersteunen.

Voor het organiseren van de verkiezingen tijdens corona ontvangen we in 2022 éénmalig € 68.000 compensatie.

Financiële mutaties

Hieronder volgen de mutaties van de circulaire met daaronder een puntsgewijze toelichting.

Mutaties gemeentefonds december 2021

Gemeente:

Ridderkerk

Decembercirculaire 2021 - 14 december 2021

Vergelijk:

Septembercirculaire 2021

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Beginstand september 2021	74.480	73.887	72.581	72.679	72.743
B. Mutaties uitkeringsfactor					
1. Uitkeren verdeelreserve Rijk 2021 en 2022 en ontwikkeling uitkeringsbasis 2022	47	94	0	0	0
Totaal B. Mutaties uitkeringsfactor	47	94	0	0	0
C. Taakmutaties					
2. Jeugdhulp	46	0	0	0	0
3. Salarislasten zorgdomein (jeugd)	0	98	96	96	97
4. Salarislasten zorgdomein (wmo)	0	123	123	124	127
5. Robuust rechtsbeschermingssysteem	58	60	66	66	67
6. Versterking ondersteuning wijkteams	111	116	115	115	117
7. Impuls integraal werken	88	15	8	0	0
8. Systeemleren	13	14	14	14	14
Totaal C. taakmutaties	316	426	422	415	422
D. Overige mutaties					
9. Overige kleine mutaties (< € 25.000)	41	0	0	0	0
Totaal D. Overigen mutaties	41	0	0	0	0
E. Corona steunpakket - december 2021					
10. Continuïteit van zorg: meerkosten jeugd (covid-19)	64	0	0	0	0
11. Continuïteit van zorg: meerkosten wmo (covid-19)	60	0	0	0	0
12. Lokaal cultuuraanbod (covid-19)	96	0	0	0	0
13. Gemeenteraadsverkiezingen (DU) (covid-19)	0	68	0	0	0
14. Afrekening inkomstenderving gemeenten 2020 (DU) (Covid-19)	58	0	0	0	0
Totaal E. Corona steunpakket	278	68	0	0	0
F. Totaal mutatie dec. 2021 t.o.v. sept. 2021 B. t/m E. *	682	588	422	415	422
G. Eindstand december 2021 A. + F.	75.162	74.475	73.003	73.094	73.165

* Dit betreft uitsluitend de inkomstenraming (effect Gemeentefonds december). Taakmutaties en/of ontwikkelingen/ extra lasten zullen (nog) effect op de begroting kunnen hebben. Eventuele bijraming van lasten zal afzonderlijk via tussenrapportages plaatsvinden.

Toelichten op mutaties december 2021

1. Uitkeren verdeelreserve Rijk 2021 en 2022 en ontwikkeling uitkeringsbasis 2022

Geen nieuwe accresramingen omdat het accres voor 2021 – net als voor 2020 – in overleg met de VNG/IPO is bevroren. De verdeelreserve bij het Rijk is niet gebruikt en valt daarom éénmalig vrij in 2021. Tevens enkele kleine éénmalige wijzigingen in de uitkeringsbasis voor 2022.

2. Jeugdhulp

In mei 2019 hebben de VNG en het Rijk hiervoor afspraken gemaakt over de inrichting van een subsidieregeling. Op de begroting van het ministerie van VWS is toen € 20 miljoen beschikbaar gesteld. Via de subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdhulp tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen indien dit noodzakelijk is om continuïteit van zorg te garanderen. Er is afgesproken dat de restantmiddelen aan het eind van 2021 worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit gebeurt nu voor een landelijk bedrag van € 18,9 miljoen. Voor Ridderkerk betekent dat een éénmalig voordeel van € 46.000 in 2021 dat bij de komende jaarrekening 2021 als (gedeeltelijke) dekking zal dienen voor de toename in de reeds gemaakte kosten van de ingezette jeugdhulp.

3. en 4. Salarislasten zorgdomein (jeugd en Wmo)

Het kabinet heeft aangegeven een bedrag van € 675 miljoen beschikbaar te stellen om de zorgsalarissen extra te verhogen en stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten. Een bedrag van € 80 miljoen landt nu in de algemene uitkering gesplitst in € 40 miljoen voor jeugdzorg en € 40 miljoen voor Wmo. Voor Ridderkerk is dat een compensatie voor komende loonkostenstijgingen in het zorgdomein van afgerond € 220.000 structureel. Er is landelijk opgeroepen een indexering toe te passen. Deze extra middelen kunnen straks bij de 1^e tussenrapportage 2022 hiervoor als (gedeeltelijke) dekking gaan gelden voor zowel de jeugd/via GRJR als de Wmo.

In het voorjaar 2022 ontvangen gemeenten, bij de verwerking van de reguliere loon- en prijsbijstelling voor Beschermd Wonen, het resterende structurele bedrag van € 14 miljoen.

Gelet op het bijzondere karakter van het (forse) aanvullende corona-maatregelen-pakket van het Rijk van € 2 miljard dat zich na de Miljoenennota aandient, heeft het kabinet besloten om tegen de geldende normeringsafspraken in (zgn. 'trap op-trap af-systematiek') geen volledig accresvergoeding via het gemeentefonds toe te kennen. Het Rijk heeft slechts deze compensatie voor salarislasten in het zorgdomein toegekend.

5. t/m 8. Verbetering dienstverlening gemeenten; Robuust rechtsbeschermingssysteem, versterking ondersteuning wijkteams, impuls integraal werken en systeemleren

Dit betreft compensaties voor de verbetering van dienstverlening van gemeenten naar aanleiding van het Rapport Ongekend Onrecht vanuit de Kinderopvangtoeslagaffaire. Het kabinet heeft tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor het verbeteren van dienstverlening van gemeenten voor alle mensen. Daarvan wordt voor 2021 € 124 miljoen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds, waarvan € 109 miljoen via de algemene uitkering. Voor Ridderkerk is dat voor 2021 een bedrag van bij elkaar € 270.000 en daarna vanaf 2022 t/m 2027 afgerond € 200.000.

In 2021 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden binnen de wijkteams die in 2022 verder vorm krijgt. Naar de toekomst toe wordt meer gevraagd van de wijkteams qua versterkte casusregie en de toegang. Deze extra middelen kunnen daarvoor worden ingezet.

De uitvoering en implementatie van de nota Integraal Beleid Sociaal Domein, die door uw gemeenteraad is vastgesteld, alsmede de werkzaamheden gericht op het integraal werken zijn in gang gezet.

Via de komende 1^e tussenrapportage 2022 worden eventuele aanvullende (meerjarige)lasten voor de punten 5. t/m 8. in beeld gebracht.

9. Overige kleine mutaties (< € 25.000)

Digitale voorzieningen (GDI, Mijn overheid, Digid en BSN)

Betreft doorbelasting (nadeel) van kosten die voor deze (centrale) voorzieningen worden gemaakt door het Rijk. Voor Ridderkerk betreft dit een bijdrage van € 18.000 voor 2021.

Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht

Voor noodzakelijke voorbereidingen die gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) ontvangen gemeenten in 2021 een éénmalige bijdrage van € 10 miljoen. Voor Ridderkerk is dat een compensatie van € 23.000.

Inburgering (IU)

Dit betreft eenmalige middelen om de informatievoorziening/ ICT rond Inburgering te faciliteren. Voor Ridderkerk is dit een compensatie van € 17.000 in 2021.

Einde lening inburgeringsplichtig (DU)

Dit betreft extra middelen om Inburgeraars (verder) te begeleiden die hun lening voor begeleiding al volledig hebben uitgeput. Voor Ridderkerk is dit een compensatie van € 19.000 in 2021.

10. t/m 14. Compensaties vanwege corona

10. en 11. Continuïteit van zorg: meerkosten jeugd en Wmo (covid-19)

Dit betreft compensatie van meerkosten voor jeugd en Wmo van € 47 miljoen in 2021 (jeugd € 26,2 miljoen en Wmo € 20,8 miljoen). Voor Ridderkerk is dit een compensatie van € 64.000 voor jeugd en € 60.000 voor Wmo in 2021. Deze middelen zijn bedoeld om de uitgaven die reeds gemaakt zijn (gedeeltelijk) te dekken bij de jaarrekening 2021. Denk daarbij aan meerkosten wegens de toename van spoed- en urgentiezaken bij de Jeugdzorg via de GRJR. Er komt ook een regeling voor meerkosten in 2022.

12. Lokaal cultuuraanbod (covid-19)

Dit betreft een compensatie van € 41,6 miljoen eenmalig in 2021 bovenop de € 50 miljoen die eerder is verstrekt over de eerste helft van 2021. Het geld kan worden ingezet voor de instandhouding van de lokale en regionale cultuur. Voor Ridderkerk is dit een compensatie van € 96.000 in 2021. Sinds kort hebben onze cultuurpartners weer te maken met heftige corona-maatregelen. Op dit moment hebben wij nog geen concreet zicht op de (financiële) gevolgen ervan. Wij willen bijspringen/ ondersteunen waar nodig. Via tussenrapportages zullen wij eventueel benodigde extra lasten meenemen.

13. Gemeenteraadsverkiezingen (DU) (covid-19)

Dit betreft compensatie van € 30,4 miljoen voor komende extra kosten bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart a.s. Voor Ridderkerk is dit een vergoeding van € 68.000 in 2022. In de komende 1^e tussenrapportage 2022 zullen aanvullende lasten worden geraamd wegens extra personeelsinzet en -ondersteuning, extra huur materialen en overige onvoorziene uitgaven.

14. Afrekening inkomstenderving gemeenten 2020 (DU) (Covid-19)

Dit betreft afrekening op eerder ontvangen voorschotten op specifieke inkomstendervingen in 2020 binnen onze gemeente veroorzaakt door covid-19. Voor Ridderkerk is dit een vergoeding van € 58.000 die in 2021 is uitbetaald. Ook over 2021 zal nog compensatie gaan plaatsvinden.

Overige informatie

Nog komende corona-compensaties

In deze circulaire is een vooraankondiging gegeven op nog komende corona-compensaties:

- Nieuwe regeling voor meerkosten in de Jeugdwet en Wmo in 2022. Het Rijk en de VNG maken nog afspraken over extra meerkosten die voortvloeien uit de nieuwe beperkende coronamaatregelen vanaf 12 november 2021.
- Compensatie van gemeentelijke inkomstenderving 2021.
- Daarnaast kunnen gemeenten ook compensatie ontvangen via specifieke uitkeringen, zoals de € 45 miljoen die beschikbaar is gesteld aan de veiligheidsregio's.

Stand van zaken nieuwe verdeelstelsel/ herijking per 2023

Het standpunt van de VNG en onze gemeente qua invoering is nog steeds: de koek moet eerst groter, anders werken we niet mee aan het nieuwe verdeelstelsel per 2023.

Het advies van de Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) van 19 oktober 2021

[Briefadvies+herverdeling+gemeentefonds.pdf \(domein.loc\)](#) betreft samengevat:

- Herijkingsvoorstel is wel een verbetering maar nog onvoldoende en niet het eindstation; het voorstel is slechts onder voorwaarden en voor beperkte tijd aanvaardbaar.
- Het voorstel vertoont patronen die niet uitlegbaar zijn, die meer bestuurlijke verantwoording behoeven en onvoldoende rekening houden met draagkracht van individuele gemeenten.
- Advies is een stapsgewijze invoering en verdere verbetering. De herverdeeleeffecten te maximaliseren op € 45 per inwoner over een periode van drie jaar (en geen € 60 voor vier jaar), zowel bij voordeel- als nadeelgemeenten.
- Formulering van een viertal niet vrijblijvende voorwaarden betreffende de periode vóór invoering: 1. toetsing herverdeeleeffecten, 2. gevolgen peiljaar 2017 voor maatstaven sociaal domein, 3. het volgen van werkelijke lasten i.p.v. de veronderstelde en 4. het anders meewegen van overige eigen middelen van individuele gemeenten.
- Heroverweging van de nieuw voorgestelde maatstaven 'centrumfunctie' en 'éénpersoons-huishoudens'.
- Er is een gedegen onderhoudsagenda nodig.
- Van belang is ook om de Hervormingsagenda Jeugd goed te blijven volgen.
- Advies voor na 2026: kosten sociaal domein inrichten op basis van risicofactoren van huishoudens (kans dat zij een beroep doen op voorzieningen).

De eerste reactie van de fondsbeheerder BZK van 13 december 2021 [brief-aan-vng-inzake-reactie-op-eindadvies-rob \(1\).pdf \(domein.loc\)](#) is dat zij mee gaan met het voorstel van de ROB om in aanloop naar en na de invoering onderzoek uit te voeren en de effecten te blijven monitoren om de herverdeling stapsgewijs verder te verbeteren. BZK verwacht dat de bestuurlijke consultatie hierover aan de kant van de VNG begin 2022 kan worden afgerond. Vooruitlopend daarop is de VNG reeds gestart met de consultatie van gemeenten over het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen, een afzonderlijk onderdeel van het gemeentefonds. Maar liefst 86% van de gemeenten was in november 2021 positief over invoering van een nieuw objectief verdeelmodel voor beschermd wonen per 2023. Besluitvorming over de totale invoering van de integrale nieuwe herverdeling is aan het nieuwe kabinet.

Op 13 januari 2022 is inmiddels een extra ALV VNG gehouden (i.p.v. 11 februari 2022) naar aanleiding van de dringende oproep door gemeenten tijdens de in november jl. gehouden informele bestuurlijke sessies over de herijking van het gemeentefonds. Met twee extra bestuurlijke sessies op 14 en 15 december jl. is door de VNG aanvullende input opgehaald en is inmiddels de resolutie 'Naar een uitlegbaar en stabiel beter verdeelmodel gemeentefonds' 07 resolutie herijking gemeentefonds.pdf (vng.nl) opgesteld. Deze resolutie stelt de leden voor om de fondsbeheerders als volgt dringend te adviseren:

1. Het huidige verdeelmodel te vervangen door het nieuwe verdeelmodel, omdat de huidige verdeling achterhaald en verouderd is.
2. Volledig recht te doen aan de aanbevelingen in het ROB-advies, inclusief het (beperken van het) ingroeipad.
3. Het nieuwe verdeelmodel in te voeren als dit verdeelmodel in lijn met de aanbevelingen van het ROB-advies is aangepast en de koek is vergroot.
4. Te borgen dat het doorontwikkelde model op draagvlak kan rekenen (bij gemeenten en de ROB).
5. Als dit betekent dat het verdeelmodel niet per 1 januari 2023 wordt ingevoerd, dan de gemeenten die hier nadeel van ondervinden (gemist voordeel) te compenseren tot het moment dat het verdeelmodel in lijn met de aanbevelingen van het ROB-advies is aangepast.

In de ALV VNG is ook een eerste keer gesproken over het nieuwe Regeerakkoord en over een aantal eerder ingediende moties zoals over de uitvoering van het Klimaatakkoord, de Omgevingswet en de Hervormingsagenda Jeugd. Over dit laatste onderwerp is ook een resolutie opgesteld door de VNG; pas als het nieuwe kabinet principeafspraken wil maken over het volledig uitvoeren van de uitspraak van de arbitragecommissie Jeugd, werken gemeenten weer mee aan de uitvoering van de hervormingsagenda jeugd.

Voorlopige vooruitgang in Ridderkerk

De voorlopige uitkomsten zijn inmiddels voor een vierde keer bijgesteld door het ministerie van BZK met als publicatiedatum 23 december 2021. Het betreft de stand van de gegevens/ maatstaven per 2019. In deze laatste actualisatie heeft een correctie op Voogdij 18+ plaatsgevonden. Op dit moment zijn wij als Ridderkerk een voordeelgemeente met een voorlopig structurele vooruitgang van afgerond € 3,2 miljoen (was in augustus 2021 een voordeel van € 2,4 miljoen). Als het advies van de ROB zou worden overgenomen om te maximeren op € 45 per inwoner (i.p.v. € 60) dan bedraagt de voorlopige vooruitgang voor Ridderkerk maximaal afgerond € 2,1 miljoen vanaf 2025.

Verwerking financiële gevolgen

De gevolgen uit deze raadsinformatiebrief voor het jaar 2021 worden in komende jaarrekening 2021 toegelicht. De structurele voordelen voor de (meerjaren)begroting 2022 inclusief eventuele extra benodigde lasten wegens de nieuwe taakmutaties worden in de 1e tussenrapportage 2022 integraal vertaald.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema